

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

386

Vragen van het lid **Van Toorenburg** (CDA) aan de Minister van Veiligheid en Justitie over *de implementatie van de Wet Precursoren voor explosieven* (ingezonden 10 oktober 2016).

Antwoord van Minister **Van der Steur** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 4 november 2016). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 367.

Vraag 1

Heeft u de tv-uitzending gezien over de wijze waarop grondstoffen, zoals aceton, waterstofperoxide en kunstmest kunnen worden aangeschaft?¹

Antwoord 1

Ja

Vraag 2

Wat is uw reactie op de wijze waarop deze grondstoffen klaarblijkelijk gemakkelijk op grote schaal konden worden verkregen in tuincentra, drogisterijen, bouwmarkten, gelet op de grote risico's die hieraan verbonden zijn?

Antwoord 2

De betreffende producten mogen legitiem verkocht worden. Ook als een verkoop verdacht is, hoeft de marktdeelnemer de verkoop niet te weigeren. Na de afgeronde transactie dient er wel direct een melding gedaan te worden door de verkopende partij. Dat is naar aanleiding van de betreffende aankopen ook tweemaal gedaan, waarop de kopers (medewerkers van Powned) staande gehouden konden worden door de politie. Dit was ook te zien in de uitzending op 29 september. Onder de nieuwe wetgeving is onderscheid gemaakt tussen twee groepen chemicaliën. Stoffen uit beide productgroepen kunnen gebruikt worden bij het maken van zelfgemaakte explosieven. Deze twee groepen zijn voor de

¹ «De week van Powned», uitzending 29 september 2016

gehele Europese Unie vastgesteld.² Voor de eerste groep meest risicovolle chemicaliën geldt in Nederland sinds 1 juni 2016 een vergunningsplicht voor particulieren. De tweede groep bevat een groter aantal (producten met) chemicaliën, waaronder de producten die zijn aangekocht in de uitzending van Powned. Het gaat hier om producten met een legitieme toepassing, die wel verkocht mogen worden maar waarvoor een meldplicht geldt indien er sprake is van een verdachte transactie, diefstal of verdwijning. Een dergelijke melding dient plaats te vinden bij het hiervoor opgerichte «Meldpunt Verdachte Transacties Chemicaliën» (het gezamenlijke meldpunt van de politie en FIOD voor explosieven- en drugsprecursoren).

Vraag 3 en 4

Deelt u de mening dat het een kwalijke zaak is dat deze voorlichtingsfolder ook onvoldoende bekend lijkt bij personeel in (een deel) van de Nederlandse tuincentra, drogisterijen, bouwmarkten enz., gelet op het feit dat deze wet al op 1 juni 2016 in werking is getreden?

Kunt u meer inzicht geven in het implementatietraject van de Wet Precursoren voor explosieven? Uit welke concrete stappen bestaat dit voor bedrijven nog meer dan enkel de voorlichtingsfolder «bekendmaken» (slechts toesturen) onder hun personeel? Kunt u aangegeven welke bedrijven hier allemaal bij betrokken zijn en welke deadlines worden gesteld om de betreffende ketens hun personeel te informeren middels de voorlichtingsfolder over de herkenning van verdachte transacties?

Antwoord 3 en 4

Ik hecht groot belang aan de bekendheid van de nieuwe wet en de verplichtingen die daaruit voortvloeien. Hoewel bedrijven zelf verantwoordelijk zijn voor de naleving van de wet en daarmee ook voor het informeren en instrueren van hun personeel, ondersteunt mijn ministerie al sinds de ontwikkeling van de wet in 2014 marktpartijen door middel van een bewustwordingscampagne. Deze campagne bestaat uit diverse voorlichtingsinstrumenten ter uitvoering van de verordening en de nationale wetgeving. De in de uitzending getoonde folder is daar een voorbeeld van. Ondanks de beschikbaarheid van dit voorlichtingsmateriaal blijft de keus aan de marktdeelnemers om daar gebruik van te maken of om eigen materiaal te ontwikkelen.

Zoals hierboven gesteld, wordt in Nederland sinds 2014, ruim voordat de nationale wetgeving van kracht werd, door het bedrijfsleven en door het Ministerie van Veiligheid en Justitie op verschillende manieren gewerkt aan vergroting van de bewustwording. Hieronder volgt een niet-limitatieve opsomming van de acties die sinds 2014 zijn ondernomen:

- Rond 1 juni 2016 is op verschillende manieren gecommuniceerd over de inwerkingtreding van de wet, door middel van onder andere nieuwsbrieven, actuele informatie op de NCTV-pagina en een informatiebijeenkomst voor vertegenwoordigers van relevante branches.
- Sinds 2014 voert het Ministerie van Veiligheid en Justitie een bewustwordingscampagne gericht op grote detailhandelsketens, groothandels, distributeurs, producenten en marktpartijen die handelen in precursoren voor explosieven waarvoor een beperking of meldplicht geldt.
- De belangrijkste branches waar grondstoffen met explosieven worden verkocht zijn sinds 2014 bij elkaar gebracht in een klankbordgroep. Deze klankbordgroep is gedurende het gehele wetgevingstraject betrokken geweest en komt nog steeds regelmatig bijeen onder voorzitterschap van het Ministerie van Veiligheid en Justitie.
- Naar aanleiding van de bewustwordingscampagne pasten veel bedrijven al vanaf 2014 hun assortiment aan; de meest gevaarlijke precursoren waren daardoor vanaf dat moment al zeer lastig verkrijgbaar.
- Bedrijven melden – ook al voordat de wet van kracht werd in 2016 – verdachte transacties, verdwijningen en diefstallen bij het Meldpunt Verdachte Transacties Chemicaliën (het gezamenlijke meldpunt van de politie en FIOD voor explosieven- en drugsprecursoren).

² Zie Europese Verordening Nr. 98/2013 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R0098&from=NL>) en Wet precursoren voor explosieven (<http://wetten.overheid.nl/BWBR0037995/2016-06-01>).

– Het Meldpunt Verdachte Transacties Chemicaliën is 24/7 operationeel. Ook in internationaal verband wordt gewerkt aan een goede uitvoering van de EU Verordening. Het Ministerie van Veiligheid en Justitie heeft samen met partners uit het Verenigd Koninkrijk, Zweden en Noorwegen materiaal ontwikkeld om bedrijven te ondersteunen bij het uitvoeren van de EU Verordening. Het gaat onder meer om folders, posters, een e-learning module en een modelovereenkomst voor internetverkoop. Deze instrumenten zijn op 18 november 2015 overgedragen en beschikbaar gesteld aan alle overige EU lidstaten om de uitvoering van de EU Verordening ook op Europees niveau te versterken.

Alle informatie over de wetgeving is vrij beschikbaar of opvraagbaar via de website van de NCTV.

Voor wat betreft de naleving kan ik u melden dat bedrijven aan de toezichthouder, de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), moeten kunnen aantonen dat de informatieoverdracht/instructie aan het personeel heeft plaatsgevonden. Zij moeten er bovendien voor zorgen dat de kennis op voldoende niveau blijft. De ILT is daarom in een vroeg stadium betrokken bij de totstandkoming en uitvoering van de wet.

Voor deadlines die gelden voor het informeren van het personeel geldt dat de informatieplicht van de marktpartijen een doorlopende verplichting is.

De ILT heeft sinds de invoering van de wet met verschillende detailhandelsketens, groothandels, brancheorganisaties, producenten en grote importeurs gesproken om een beeld te krijgen van de stoffen die worden geproduceerd en verkocht. Deze gesprekken hebben ook bijgedragen aan de bewustwording binnen de verschillende brancheorganisaties, waardoor zij beter in staat zijn hun leden te ondersteunen bij het voldoen aan de wettelijke bepalingen.

Vraag 5 en 6

Hoe wordt invulling gegeven aan hetgeen in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel is aangekondigd, te weten: «De bedrijven die nog wel willen verkopen aan particulieren zullen moeten voldoen aan de wet- en regelgeving door het opzetten van een proces voor verkoop aan particulieren met een vergunning. Deze bedrijven moeten daarnaast processen opzetten voor het herkennen en melden van verdachte transacties, verdwijningen en diefstallen; zoals hierboven vermeld, geldt deze verplichting ook voor bedrijven die alleen met andere bedrijven handelen. Bedrijven zullen de effectiviteit van deze processen aan moeten kunnen tonen aan de toezichthouder.»³ Hoeveel signalen heeft de toezichthouder al ontvangen uit bedrijven over de bovengenoemde effectiviteit? Hoe vaak heeft de toezichthouder zelf gebruik gemaakt sinds de inwerkingtreding van de wet van de mogelijkheid om bij bedrijven het register inkoop/verkoop op te vragen, wat een informatieverplichting voor bedrijven is?⁴

Antwoord 5 en 6

De ILT is door mij als Minister van Veiligheid en Justitie gemandateerd om op te treden als zowel de vergunningverlenende als toezichthoudende instantie. In afstemming tussen ILT, politie en het Ministerie van Veiligheid en Justitie is een uitgebreid vergunningsaanvraagformulier ontwikkeld, waarin de particuliere aanvrager bijvoorbeeld moet melden welke stof hij met welk doel wil gebruiken. Bij de aanvraag dient tevens een recent afgegeven verklaring omtrent het gedrag (VOG) gevoegd te worden. De aanvraag wordt voor vergunningverlening getoetst door ILT.

Voor wat betreft de toezichthoudende rol van de ILT is gekozen voor risico-gestuurd toezicht. De toezichthouder zet in op sectoren en daarbinnen op specifieke bedrijven waar het risico op overtreding van de gestelde verboden het grootst is of waar een overtreding de grootste veiligheidsimpact heeft. De ILT kan het toezicht intensiveren bij marktdeelnemers als er aanwijzingen zijn dat in strijd met de wet wordt gehandeld.

Vanwege de korte inwerkingtreding van de wet is nog geen gebruik gemaakt van de bevoegdheid om de administratie van bedrijven te controleren. Wel heeft een groot deel van de bezochte bedrijven al voorafgaand aan de

³ Memorie van toelichting, p. 11, Wetsvoorstel Wet Precursoren voor explosieven (Kamerstuk 34 289 nr. 3)

⁴ Idem

inwerkingtreding van de wet op verzoek informatie over inkoop en verkoop van precursoren aan het Ministerie van Veiligheid en Justitie ter beschikking gesteld. Deze informatie is gedeeld met de ILT. De toezichthouder heeft tot dusver geen signalen ontvangen over de effectiviteit van deze bedrijfsprocessen.